

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/217/2017
Identifikačné číslo spisu:	5113229342
Dátum vydania rozhodnutia:	24.10.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:5113229342.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T., bývajúceho v T., t. č. v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíne, Súdna 15, proti žalovanému Y, bývajúcemu v F., zastúpenému advokátskou kanceláriou LALINSKÝ ADVOKÁT s. r. o., so sídlom v Žiline, Kálov 653/23-2, IČO: 47 253 096, o zaplatenie 5 000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 27 C 67/2014, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 21. apríla 2016 sp. zn. 10 Co 596/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina rozsudkom z 19. marca 2015 č. k. 27 C 67/2014-69 žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 5 000,- eur s príslušenstvom, zamietol a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 300,- eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 567,26 eur na účet jeho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu uznesením z 21. apríla 2016 sp. zn. 10 Co 596/2014 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) a stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu do jeho výroku o trovách odvolacieho konania podal žalovaný 23. mája 2016 dovolanie, doplnené podaním z 9. októbra 2017, ktoré odôvodnil poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C.s.p.“). Uviedol, že v odôvodnení uznesenia odvolacieho súdu sa nesprávne uvádza, že sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril. K podanému odvolaniu sa na výzvu súdu v zmysle § 209a O.s.p. sa vyjadril podaním „Výjadrenie k odvolaniu“ z 12. apríla 2016, ktoré 25. apríla 2016 osobne podal na súde prvej inštancie, ktorý mal povinnosť ho bez prieťahu postúpiť odvolaciemu súdu. V tomto vyjadrení si

zároveň vyčíslil trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní. Vzhľadom na uvedené mal za to, že neexistuje dôvod pre nepriznanie náhrady trov odvolacieho konania a navrhol, aby „dovolačný súd mu priznal trovy odvolacieho konania, tak ako boli vyčíslené“.

4. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C.s.p., ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo.

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalovaného bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, a prípustnosť podaného dovolania posudzoval v zmysle ustanovení Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov civilného procesného práva o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 C.s.p.), ako aj o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 C.s.p.). Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (por. tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 36/1995).

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval vo viacerých skorších rozhodnutiach (por. napr. sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012), dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Tejto mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

9. Z obsahu dovolania žalovaného (§ 41 ods. 2 O.s.p.; teraz § 124 ods. 1 C.s.p.) vyplýva, že jeho dovolanie smeruje proti výroku uznesenia odvolacieho súdu, ktorým mu súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Toto rozhodnutie považuje za nesprávne, pretože podľa jeho názoru spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ak mu odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, hoci mu trovy v odvolacom konaní preukázateľne vznikli.

10. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (por. § 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie

bolo prípustné proti každému rozhodnutiu bez ohľadu na jeho procesnú formu vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p.

11. V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanom v tejto procesnej forme je upravená v ustanovení § 239 O.s.p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

12. Podľa ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

13. Odhliadnuc od skutočnosti, že dovolaním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., prípustnosť dovolania proti nemu výslovne vylučuje ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p., nakoľko ide o uznesenie o trovách konania.

14. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. sa odvolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (por. R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

15. Dovolaateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani odvolací súd.

16. K dovolacej argumentácii žalovaného odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantný dovolací dôvod, ale samo osebe prípustnosť dovolania nezakladá. Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. spôsobujúcu zmätočnosť rozhodnutia (nesprávnym právnym posúdením veci súd neznemožňuje účastníkovi konania realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť pred súdom konať; por. R 54/2012), ani o znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

17. I keby tvrdenia dovolateľa o nesprávnom právnom posúdení veci boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. ani v zmysle § 239 O.s.p. V dôsledku tohto by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

18. Pokiaľ žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., ako uviedol v podaní „Doplnenie dovolania“ z 9. októbra 2017, dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že prípustnosť dovolania sa posudzuje podľa toho procesného predpisu, ktorý bol účinný v čase podania dovolania. Ak staršia procesná úprava vylučovala dovolanie proti (konkrétne) rozhodnutiu ako predmetu meritórneho dovolacieho prieskumu, vznikol právny účinok (následok) v podobe neprípustnosti dovolania a na tomto následku nemôže nová procesná úprava nič zmeniť. Tento princíp je legislatívne vyjadrený v § 470 ods. 2 prvej vete C.s.p., podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, zostávajú zachované. Dovolanie žalovaného proti uzneseniu odvolacieho súdu bolo podané súdu prvej inštancie 23. mája 2016, teda počas účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Z tohto dôvodu bolo potrebné jeho prípustnosť posúdiť podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (§ 236 ods. 1, § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.). Na tom nič nemôže zmeniť skutočnosť, že doplnenie dovolania bolo podané za účinnosti Civilného sporového poriadku; navyše, ak týmto podaním dovolateľ na základe výzvy súdu prvej inštancie (ktorý podľa staršej procesnej úpravy mal v zmysle § 241 ods. 4 O.s.p. povinnosť vyzvať dovolateľa na opravu alebo doplnenie nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného dovolania alebo dovolania neobsahujúce zákonné náležitosti) len odstránil vady dovolania z 23. mája 2016 a opravil a doplnil ho tak, aby zodpovedalo ustanoveniam § 241 ods. 1 a 2 O.s.p.

19. Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného proti uzneseniu odvolacieho súdu ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.